Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0014

Правата на човека и демокрацията по света и политиката на Европейския съюз в тази област – годишен доклад за 2025 г.

Резолюция на Европейския парламент от 21 януари 2026 г. относно правата на човека и демокрацията по света и политиката на Европейския съюз в тази област – Годишен доклад за 2025 г. (2025/2166(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз,

– като взе предвид Европейската конвенция за правата на човека,

– като взе предвид членове 2, 3, 8, 21, 23 и 36 от Договора за Европейския съюз,

– като взе предвид членове 17 и 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

– като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека и други релевантни договори и инструменти на ООН в областта на правата на човека,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за предотвратяване и наказване на престъплението геноцид, приета на 9 декември 1948 г.,

– като взе предвид Женевската конвенция относно третирането на военнопленниците, приета на 12 август 1949 г.,

– като взе предвид Конвенцията на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание от 10 декември 1984 г. и факултативния протокол към нея, приет на 18 декември 2002 г.,

– като взе предвид Декларацията на ООН за правата на коренното население, приета от Общото събрание на ООН на 13 септември

2007 г.,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от 12 декември 2006 г. и факултативния протокол към нея, приет на 13 декември 2006 г.,

– като взе предвид Декларацията от 25 ноември 1981 г. за премахване на всички форми на нетърпимост и дискриминация, основани на религиозна принадлежност или убеждения, провъзгласена с резолюция 36/55 на Общото събрание на ООН,

– като взе предвид Декларацията на ООН относно правата на членовете на националните, етническите, религиозните и езиковите малцинства от 18 декември 1992 г.,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на детето от 20 ноември 1989 г. и двата факултативни протокола към нея, приети на 25 май 2000 г.,

– като взе предвид Протоколи № 6 и № 13 към Конвенцията на Съвета на Европа от 28 април 1983 г. за защита на правата на човека и основните свободи относно премахването на смъртното наказание,

– като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 27 януари 2025 г. относно приоритетите на ЕС във форумите на ООН по правата на човека през 2025 г.,

– като взе предвид плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 – 2024 г., приет от Съвета на 17 ноември 2020 г., и неговия междинен преглед, приет на 9 юни 2023 г.,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/1998 на Съвета от 7 декември 2020 г. относно ограничителните мерки срещу тежките нарушения на правата на човека[1],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО,

---

[1] ОВ L 410 I, 7.12.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/1998/oj.

Евратом) № 480/2009 на Съвета[2],

– като взе предвид Стратегията на ЕС за правата на детето (COM(2021)0142),

– като взе предвид насоките на ЕС относно насърчаването и защитата на свободата на религията и убежденията,

– като взе предвид насоките на ЕС относно свободата на изразяване онлайн и офлайн, приети от Съвета на 12 май 2014 г.,

– като взе предвид преразгледаните насоки за политиката на ЕС към трети държави по отношение на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание, приети от Съвета на 16 септември 2019 г.,

– като взе предвид преразгледаните насоки на ЕС относно децата и въоръжените конфликти, приети от Съвета на 24 юни 2024 г.,

– като взе предвид съвместното предложение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 3 май 2023 г. за регламент на Съвета относно ограничителни мерки срещу тежката корупция (JOIN(2023)0013),

– като взе предвид Насоките на Европейския съюз за утвърждаване на спазването на международното хуманитарно право,

– като взе предвид Римския статут на Международния наказателен съд от 17 юли 1998 г.,

– като взе предвид своята резолюция от 15 януари 2019 г. относно насоки на ЕС и мандат на специалния пратеник на ЕС за утвърждаване на свободата на вероизповеданието и убежденията извън ЕС[3],

– като взе предвид своята резолюция от 8 юли 2021 г. относно глобалния режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека (т.нар. закон „Магнитски“ на ЕС)[4],

– като взе предвид заключенията на Съвета от 27 май 2024 г. относно привеждането на Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 – 2024 г. в съответствие с многогодишната финансова рамка за периода 2021 – 2027 г.,

– като взе предвид Плана за действие на ЕС относно равенството

---

2 ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.
3 ОВ C 411, 27.11.2020 г., стр. 30.
4 ОВ C 99, 1.3.2022 г., стр. 152.

между половете и овластяването на жените във външните дейности на ЕС за 2021 – 2025 г. (GAP III),

– като взе предвид Ръководните принципи на ЕС относно защитниците на правата на човека, приети от Съвета на 14 юни 2004 г.,

– като взе предвид годишния доклад на ЕС за правата на човека и демокрацията в света за 2024 г.,

– като взе предвид наградата „Сахаров“ за свобода на мисълта, която за 2025 г. беше присъдена на беларуския журналист Анджей Почобут и на грузинската журналистка Мзия Амаглобели;

– като взе предвид своята резолюция от 2 април 2025 г. относно правата на човека и демокрацията по света и политиката на Европейския съюз в тази област – Годишен доклад за 2024 г.[5], както и предходните си резолюции по предишни годишни доклади,

– като взе предвид своите резолюции относно нарушенията на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава (известни като резолюции по неотложни въпроси), приети в съответствие с член 150 от своя Правилник за дейността, по-специално приетите през 2025 г.,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становището на комисията по правата на жените и равенството между половете,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A10-0262/2025),

А. като има предвид, че ЕС се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, принципите на правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, както се посочва в членове 2 и 21 от ДЕС; като има предвид, че действията на ЕС в световен мащаб трябва да се ръководят от универсалността и неделимостта на правата на човека и от факта, че ефективната закрила и защитата на правата на човека и демокрацията са в основата на външната дейност на ЕС;

Б. като има предвид, че последователността и съгласуваността между вътрешните и външните политики на ЕС са от ключово значение за постигането на ефективна и надеждна политика на ЕС в областта на правата на човека и за защитата и подкрепата

---

5 ОВ C, C/2025/4390, 9.9.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.

на свободата и демокрацията;

В. като има предвид, че демократичните системи имат най-големи шансове да гарантират възможността на всеки да се ползва от своите права на човека и основни права; като има предвид, че светът на демокрациите, разбиран като зрели демократични системи, като цяло е по-безопасен предвид техните принципи на значима взаимозависимост и взаимоограничаване, които предотвратяват непредсказуемото поведение на автокрациите на международната сцена; като има предвид, че понастоящем само 29% от световното население живее в либерални демокрации, което представлява рязък спад спрямо 52% през 2009 г.; като има предвид, че нарастването на авторитаризма, отстъплението от либерализма и популизма застрашават основания на правила световен ред, закрилата и насърчаването на правата на човека по света, както и ценностите и принципите, на които се основава ЕС; като има предвид, че тероризмът и екстремизмът също се увеличават и също така застрашават тези ценности и принципи;

Г. като има предвид, че ЕС убедено вярва и напълно подкрепя многостранното сътрудничество, основания на правила международен ред и универсалните ценности, принципи и норми, от които държавите членки на ООН се ръководят и са се ангажирали да зачитат съгласно Устава на ООН;

Д. като има предвид, че враждебните реакции в световен мащаб срещу равенството между половете и основните права, включително правата на жените, и увеличаването на реториката срещу ЛГБТИК+ лицата подкопават правата на най-уязвимите хора;

Е. като има предвид, че злоупотребите с цифровото наблюдение и с технологиите за изкуствен интелект все повече заплашват неприкосновеността на личния живот, свободата на изразяване и защитниците на правата на човека;

Ж. като има предвид, че легитимността на основания на правила международен ред, който ЕС твърдо подкрепя и цели да защити, зависи от спазването на разпорежданията на международните органи, като резолюциите на Съвета за сигурност на ООН и определенията и решенията на Международния съд и на Международния наказателен съд; като има предвид, че са налице все по-голям брой безпрецедентни глобални заплахи за спазването на такива определения и решения, както и като цяло за международното право, правото в областта на правата на човека и международното хуманитарно право във възникващи и продължаващи конфликти; като има предвид, че авторитарните и нелибералните режими изкривяват използването на многостранните форуми, за да проправят реакционен дневен ред, който поставя под въпрос правата на човека и многостранния и основан на правила ред; като има предвид, че дискредитирането

и нападките срещу многостранните организации имат сериозни последици, като например насърчаване на култура на безнаказаност; като има предвид, че международните институции и техните служители и сътрудници все по-често се превръщат в обект на нападения и заплахи; като има предвид, че международната общност, в т.ч. и ЕС, носи отговорност за поддържането на основания на правила международен ред чрез гарантиране на всеобщото му спазване, включително от страна на партньорите си;

З. като има предвид, че масовото намаляване на международното финансиране за правата на човека, подкрепата за демокрацията и независимите медии превърнаха ЕС в един от последните основни глобални участници в тази област;

И. като има предвид, че ООН е изправена пред сериозно обезпокоително и тежко финансово положение, със съкращения на персонала с 20%, а общият ѝ бюджет е изправен пред съкращение с 500 милиона щатски долара, заедно с допълнителни значителни съкращения на нейните мироопазващи, хуманитарни и здравни агенции след оттеглянето на международната финансова подкрепа;

Й. като има предвид, че Планът за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 – 2024 г. беше удължен до 2027 г. и че следва да започне работа по изготвянето на подобрен план за периода 2028 – 2034 г., наред с новата многогодишна финансова рамка (МФР), за преодоляване на новите предизвикателства, пред които е изправен светът; като има предвид, че в преразгледаната структура на предложената нова МФР липсват специална програма и конкретно заделяне на бюджетни средства за правата на човека, демокрацията и върховенството на закона, което поражда загриженост заради недостатъчно финансиране, липса на предсказуемост и ерозия на тематичните приоритети;

К. като има предвид, че защитниците на правата на човека, включително защитниците на правата на жените, и организациите на гражданското общество са основни партньори в усилията на ЕС за защита и постигане на напредък в областта на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава; като има предвид, че правителствата и недържавните участници по света допълнително стесняват гражданското пространство, като все по-често цензурират, заглушават и тормозят защитниците на правата на човека и организациите на гражданското общество, журналистите, религиозните общности, опозиционните лидери и другите уязвими групи, наред с другото, в тяхната работа, и по този начин допълнително свиват гражданското пространство;

Л. като има предвид, че правителствата по света все по-често

цензурират, заглушават и тормозят защитниците на правата на човека и организациите на гражданското общество в тяхната работа; като има предвид, че това поведение включва мерки, които обхващат стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността, рестриктивни правителствени политики, кампании за оклеветяване, дискриминация, сплашване и насилие, включително извънсъдебни екзекуции, отвличания, произволни арести и задържане; като има предвид, че нападенията срещу защитниците на правата на човека все по-често са насочени и към техните семейства и общности;

M. като има предвид, че преследването на религиозни малцинства представлява нарушение на свободата на религията и убежденията, която е сред основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз и в международното право;

H. като има предвид, че християнските общности в Близкия изток, сред най-старите в света, продължават да са подложени на жестоко преследване, дискриминация, принудително разселване и ограничения на свободата им на религията и убежденията;

O. като има предвид, че Директива 2011/36/ЕС[6] беше изменена с Директива (ЕС) 2024/1712[7], за да бъдат включени експлоатацията на сурогатното майчинство, принудителните бракове и незаконното осиновяване в практиките, представляващи трафик на хора;

П. като има предвид, че в Конвенцията от Истанбул – към която ЕС се присъедини наскоро, въпреки че е ратифицирана само от някои държави членки – се потвърждава, че въоръжените конфликти водят до многократни нарушения на правата на човека, засягащи цивилното население и особено жените, които стават жертви на изнасилвания и сексуално насилие като военно средство и все по-често страдат от основано на пола насилие по време на конфликти и след тях, а оцелелите остават без достъп до правосъдие или адекватна медицинска и психологическа подкрепа; като има предвид, че горепосочената конвенция определя насилието срещу жени като нарушение на правата на човека;

---

6 Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него (ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj).

7 Директива (ЕС) 2024/1712 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за изменение на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него (ОВ L, 2024/1712, 24.6.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj).

Р. като има предвид, че равенството между половете е основна ценност на ЕС и че правата на човека на жените и момичетата, включително техните сексуални и репродуктивни права, продължават да бъдат нарушавани по света; като има предвид, че жените понасят специфични и непропорционални последици от конфликтите, изменението на климата и миграцията, като например повишен риск от насилие, основано на пола, икономическа маргинализация и пречки пред достъпа до ресурси; като има предвид, че жените защитници на правата на човека и организациите на гражданското общество с участието на жени продължават да се сблъскват със свиващо се пространство за своята изключително важна работа, както и със заплахи за насилие, тормоз и сплашване;

С. като има предвид, че организациите на гражданското общество, представляващи хората с увреждания и техните семейства, играят съществена роля за постигането на напредък в областта на правата на човека и изграждането на демократични и приобщаващи общества; като има предвид, че хората с увреждания, и по-специално жените и момичетата, се изправят пред комбинирана дискриминация в контекста на конфликти, миграция и трафик, и като има предвид, че външната дейност на ЕС трябва да защитава тяхното пълно приобщаване и равен достъп в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;

Т. като има предвид, че извънредната ситуация в областта на климата представлява заплаха за човечеството като цяло и в своята основа е криза в областта на правата на човека – подкопаване на правата на живот и на достъпа до храна, вода и канализация, здраве, култура и други, във всеки регион на света, както е признато от Междуправителствения комитет по изменение на климата (МКИК) и Съвета на ООН по правата на човека;

У. като има предвид, че подкрепата за демокрацията е в центъра на външните дейности на ЕС и че наблюдението на избори е един от ключовите инструменти, с които ЕС разполага;

Ф. като има предвид, че през 2024 г. над половината от световното население е гласувало на избори и че много от тези избори са белязани от манипулации, дезинформация и опити за намеса от или извън държавата; като има предвид, че и през 2025 г. се наблюдават подобни модели;

Х. като има предвид, че в Световния индекс за свобода на печата за 2025 г. на „Репортери без граници“ (RSF) се разкрива, че над половината от световното население живее в държави, в които свободата на печата е в „много тежко“ положение, като за пръв път в историята на Индекса състоянието на свободата на печата в световен мащаб сега е класифицирано като „трудно

положение“; като има предвид, че според „Барометъра за 2025 г.“ на „Репортери без граници“ от 1 януари 2025 г. до четвъртък, 10 септември 2025 г., 51 журналисти и медийни работници са били убити, 527 са били задържани, 25 са били взети за заложници, а 142 са изчезнали;

Ц. като има предвид, че изминалата година беше белязана от допълнително увеличаване на чуждестранното влияние и на законите за „чуждестранни агенти“ (включително в държави кандидатки за членство в ЕС), насочени срещу организации на гражданското общество и медии, както и от опити да им бъде попречено да получават финансова подкрепа от чужбина, включително от ЕС и неговите държави членки, като по този начин се насърчава среда на страх и автоцензура;

Ч. като има предвид, че според Глобалния мониторингов доклад на ЮНЕСКО по въпросите на образованието (2025 г.) 272 милиона деца и младежи са лишени от основното им право на образование и не ходят на училище, което представлява значителен ръст от 21 милиона в сравнение с последната оценка от 251 милиона; като има предвид, че момичетата и жените продължават да са засегнати не само от бедност, но и от някои културни норми, предубеждения, свързани с пола, детски бракове и насилие чрез официални дискриминационни политики, които възпрепятстват достъпа им до образование и до пазара на труда, като според УНИЦЕФ всяка трето момиче от най-бедните домакинства никога не е ходило на училище;

Ш. като има предвид, че глобалният режим на санкции за нарушения на правата на човека – законът „Магнитски“ на ЕС[8], приет през декември 2020 г., дава възможност на ЕС да налага ограничителни мерки спрямо физически лица и субекти, отговорни за сериозни нарушения на правата на човека в световен мащаб; като има предвид, че определени държави – членки на ЕС, са приели собствено национално законодателство от типа „Магнитски“;

Щ. като има предвид, че транснационалните репресии са добре документирано явление, което се проявява в глобалния контекст на влошаване на правата на човека, свиване на гражданското пространство и възход на все по-репресивни и по-агресивни авторитарни режими;

АА. като има предвид, че липсата на независимост на съдебната власт подкопава разделението на властите, отслабва върховенството на закона и допринася за отстъпление от

---

8 Решение на Съвета (ОВППС) 2020/1999 на Съвета от 7 декември 2020 г. относно ограничителни мерки срещу тежките нарушения на правата на човека (ОВ L 410 I, 7.12.2020 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1999/oj) и Регламент (ЕС) 2020/1998 на Съвета от 7 декември 2020 г.

демокрацията;

АБ. като има предвид, че териториите на определени държави – включително държави в ЕС – остават под военна окупация на чужди сили в нарушение на международното право и съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН; като има предвид, че продължават да съществуват нарушения на правата на човека, включително на правата на собственост, свободата на движение и богослужение, както и ограничения на достъпа до културното и религиозното наследство и неговото опазване в окупираните райони; като има предвид, че нерешен остава проблемът с изчезналите лица и правото на семействата им на истината и на правосъдие;

Нарастващи заплахи и глобални предизвикателства за правата на човека и демокрацията

1. потвърждава отново позициите си, изразени в годишния доклад за 2024 г., приет на 2 април 2025 г., относно универсалността и неделимостта на правата на човека и защитата на достойнството, присъщо на всички хора, базирани на ценностите и принципите на ЕС, които ръководят действията на Съюза на международната сцена съгласно член 21 от ДЕС; припомня по-специално своите заключения относно правата на жените, децата, мигрантите и бежанците, религиозните и етническите малцинства, както и всички, които продължават да са обект на нарушения на правата на човека по особено вредящ начин поради своята раса, етническа принадлежност, религия, каста, пол, сексуалност, увреждане или социално-икономически статус, както и опасенията относно нарушенията на свободата на мисълта, съвестта или религията, убежденията, изразяването, свободата на медиите, правото на информация и участието на обществеността; отново заявява, че твърдо се противопоставя на смъртното наказание;

2. настоява, че ефективното зачитане и защита на правата на човека и на свободите трябва да бъде крайъгълният камък на външната политика на ЕС; призовава ЕС да продължи да разработва всеобхватен инструментариум за укрепване на правата на човека и демокрацията в световен мащаб; призовава ЕС и неговите държави членки да продължат да дават пример, в съответствие с неговите ценности, за насърчаване и стриктно спазване на правата на човека и международното правосъдие;

Отстъпление от демокрацията

3. осъжда влошаването на положението с правата на човека в глобален мащаб и ясно нарастващите тенденции на нарушения и злоупотреби с правата на човека и отстъплението от демокрацията по света, като нарушения на правата на жените, екзекуции, извънсъдебни екзекуции, произволни арести и

задържания, изтезания и малтретиране, основано на пола насилие, репресии срещу гражданското общество, политически опоненти, маргинализираните и уязвими групи, включително децата и по-възрастните хора, мигрантите, бежанците и лицата, търсещи убежище, както и етническите и религиозни малцинства;

4. подчертава, че ЕС трябва да бъде напълно подготвен да противодейства на възхода на авторитаризма, тоталитаризма и популизма, както и на нарастващите нарушения на принципите на универсалността на правата на човека, демокрацията и международното хуманитарно право; отбелязва, че правото на участие в свободни и честни избори е подложено на атака от авторитарните, тоталитарните и нелибералните режими; изразява съжаление, че са налице все повече пречки пред пълноценното упражняване на тези права в редица зрели демокрации; подчертава, че горепосочените режими провеждат фалшиви избори с цел легитимиране на властта си, тъй като при тях липсват реални условия за оспорване, легитимност и плурализъм;

5. изтъква, че за овластяването на жените и пълноценното упражняване на техните права е от съществено значение да се предоставя качествено образование за момичетата и да се гарантират равни възможности; подчертава, че инвестициите в образование на момичетата в световен мащаб дават положителни резултати за обществата за поколения напред; отново изтъква необходимостта от съобразено с възрастта, основано на информация всеобхватно образование в областта на сексуалността и взаимоотношенията, както в рамките на ЕС, така и извън него, както и от премахване на свързаните с пола стереотипи и вредните обществени норми, които създават неравенства;

6. подчертава критичната необходимост да се защитят правата на бременните жени, като се гарантира всеобхватна подкрепа за тяхното здраве, безопасност и достойнство;

7. подчертава значението на борбата с всички форми на сексуална експлоатация на жени, включително трафика с цел сексуална експлоатация; подчертава необходимостта от предотвратяване и противодействие на узаконяването и нормализирането на проституцията, които рискуват да засилят експлоатацията, злоупотребите и организираната престъпност; призовава за ефективни политики, насочени към превенция, защита и подкрепа на жертвите и наказателно преследване на лицата, които печелят от сексуална експлоатация;

8. отново заявява, че изнасилването продължава да бъде едно от най-широко разпространените нарушения на правата на човека, и припомня, че изнасилването, определено въз основа на липса

на съгласие, трябва да бъде криминализирано съгласно съществуващо правно основание в законодателството на ЕС; осъжда най-категорично прибягването до изнасилвания и други форми на сексуално насилие като военно средство, използвано за тероризиране на цивилното население, потискане на съпротивата и унищожаване на общностите; припомня, че съгласно международното право подобни действия представляват военни престъпления, престъпления срещу човечеството или действия, водещи до геноцид;

9. призовава ЕС и глобалните участници да осъдят практики като гениталното осакатяване на жени, принудителните бракове и браковете на непълнолетни, насилието и убийствата за защита на честта; призовава за решителни действия в целия ЕС и в световен мащаб за предотвратяване на трафика на жени и момичета и за подкрепа на жертвите на сексуално и основано на пола насилие;

10. подчертава, че кибератаките, дезинформацията и невярната информация, често използвани като инструменти за външна намеса, включително по време на изборни периоди, допринасят за тази тенденция на демократичен упадък; подчертава критичното значение на достоверните, независими и разнообразни източници на информация и качеството на журналистиката не само за прозрачността и търсенето на отговорност, но също така и за устойчивостта на демократичните институции и информираното участие на гражданите в обществения живот; поради това изразява дълбока загриженост от нарастващите и многостранни предизвикателства, пред които са изправени независимите медии, в т.ч. увеличаващите се нападения срещу журналисти и намаляването на наличното финансиране; отново заявява, че свободата на словото е право на човека, жизненоважно за развитието на плуралистично и демократично общество; осъжда нарастващото цензуриране, заглушаване и тормоз на журналисти, защитници на правата на човека и организации на гражданското общество при тяхната работа чрез прилагането на т.нар. закони за чуждестранните агенти, както и други законодателни и незаконодателни мерки, приети от авторитарни и нелиберални режими; отбелязва, че това поведение включва мерки, които обхващат стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността, рестриктивни правителствени политики, транснационални репресии, кампании за оклеветяване, дискриминация, сплашване, произволно задържане и насилие, оказващи дълготраен ефект върху кариерата и безопасността на жертвите на такива мерки; в тази връзка подчертава ролята, която играят проверителите на факти в медийната среда, които гарантират, че обществеността може да се довери на информацията, която получава;

11. подчертава съществената роля на гражданското общество за

доброто функциониране на демокрацията; изразява изключителна загриженост от продължаващото ограничаване на пространството на гражданското общество, нарастващите заплахи за работата на защитниците на правата на човека и членовете на организациите на гражданското общество, както и на техните семейства, общности и адвокати, и изразява особена тревога от все по-сложните средства, използвани за преследването им; категорично осъжда техните произволни задържания и убийства; изразява съжаление от действията, предприети от правителствата по целия свят за свиване на гражданското пространство, например чрез въвеждането на специално адаптирано законодателство, насочено към ограничаване на финансирането за неправителствените организации, включително финансирането от чужди източници, приемането на т.нар. закони за чуждестранните агенти и злоупотреба със законите за борба с тероризма или за борба с корупцията с цел ограничаване на свободата на събранията и потискане на защитниците на правата на човека; осъжда репресиите срещу мирни протестиращи и срещу протестите и организациите, ръководени от млади хора и студенти, с прибягване до изтезания и малтретиране, които водят до смъртни случаи и други тежки нарушения;

12. осъжда възпрепятстването на независимото участие на гражданското общество в многостранни форуми, например чрез инструментализиране на свързани с правителството НПО и чрез сплашване и репресии;

13. подчертава решаващата работа на защитниците на правата на човека за постигането на напредък в тази област; изразява съжаление обаче във връзка с увеличаващите се нападения срещу защитници на правата на човека; осъжда безнаказаността, с която извършителите извършват нарушения срещу жени защитници на правата на човека както в публичната, така и в частната сфера; подчертава конкретните заплахи, пред които са изправени жените защитници на правата на човека, както и безнаказаността за подобни действия; отбелязва повишената сложност на методите, използвани за преследването им във и извън техните държави, включително чрез различни форми на транснационални репресии и заплахи, в т.ч. чрез финансови средства, наблюдение, сплашване, цифров тормоз и политически мотивирано задържане на дисиденти и активисти в чужбина;

14. Подчертава факта, че автократичните и нелибералните режими все по-често използват неправомерно международните закони в областта на финансите и киберсигурността, например законите за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма или стандартите за специалната група за финансови действия, като ги насочват срещу изразяващите несъгласие и целят да събират информация за тяхното поведение, включително на територията на ЕС;

15. посочва, че при война и принудително разселване ЛГБТИК+ лицата са особено уязвими и могат да бъдат обект на преследване и насилие; призовава Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) да гарантират, че външната помощ на ЕС включва мерки за закрила и защита в тези ситуации;

16. подчертава, че по време на конфликти и принудително разселване тежестта на полагането на грижи пада непропорционално върху жените и момичетата, което ограничава достъпа им до образование, заетост и политическо участие; призовава хуманитарната помощ на ЕС да включва мерки за подкрепа на лицата, полагащи грижи;

17. счита, че въпреки че използването на нови и нововъзникващи технологии, например изкуствен интелект (ИИ), има потенциала значително да подобри благосъстоянието на хората, тяхното неограничено или безогледно прилагане представлява също и сериозна заплаха за демокрацията и правата на човека, предвид това, че такова прилагане може да се основава на необективни данни и да се задвижва от алгоритми, които често засилват дискриминацията; осъжда все по-честите неправомерно използване и злоупотреба от страна на авторитарните режими с технологии за лицево разпознаване, масово цифрово наблюдение, убедителни фалшификати и кампании за дезинформация, цензура на онлайн съдържание и потискане на информацията, кибератаки, нарушаване на сигурността на данните, спонсорирани от държавата операции по оказване на влияние онлайн и все по-честото спиране на интернет като мощни инструменти за принуда; подчертава, че спирането на интернет често се използва от авторитарни режими за заглушаване на политическите дисиденти и ограничаване на политическата свобода; отбелязва, че при липсата на стабилни минимални гаранции за правата на човека съществува риск съответните технологии да бъдат изнесени в автократични системи, като по този начин се улесняват и нарушенията на правата на човека в други държави;

18. осъжда вълната на съпротива в различни части на света срещу равенството между половете и правата на жените и на ЛГБТИ+; подчертава, че тези тенденции представляват заплаха за основните принципи, залегнали в Договора за Европейския съюз;

19. осъжда най-категорично засилващите се атаки срещу сексуалното и репродуктивното здраве и права по света; отново потвърждава, че отказът на качествени всеобхватни услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве, включително безопасен и законен аборт, е форма на насилие, основано на пола;

20. отново изразява загриженост относно нарушенията на правото

на свобода на мисълта, съвестта, религията и убежденията и нарастването в световен мащаб на нетърпимостта към местните участници на верска основа и религиозните общности; изразява съжаление от политическото инструментализиране на религиозните идентичности и от изключването на религиозните малцинства, включително и от политическо участие, както и от нападенията срещу културни и исторически обекти; подчертава, че свободата на всекиго на избор на религия и убеждения е право на човека, което не може да бъде наказвано; съответно осъжда съществуването и прилагането на т.нар. закони за вероотстъпничеството и закони за богохулството, които водят до тежки наказания, унизително отношение и в някои случаи дори до смъртни присъди;

21. осъжда практиката на сурогатно майчинство с търговска цел, която може да включва репродуктивна експлоатация и използване на телата на жените за финансова или друга изгода, по-специално в случая на особено уязвими жени в държави извън ЕС; призовава Комисията да предприеме мерки в подкрепа на преодоляването на практиката на сурогатно майчинство с търговска цел;

Многостранно сътрудничество

22. изразява дълбока загриженост от световната криза, настъпила в областта на търсенето на отговорност, и изтъква протичащата борба за слагане на край на безнаказаността в отговор на нарушения на основни международни права на човека и на хуманитарното право в конфликтите в световен мащаб; отново потвърждава колко съществен е неутралитетът и колко жизненоважна е ролята на хуманитарната помощ във всички ситуации на конфликт или криза; подчертава сериозното въздействие на подкопаването и атакуването на многостранни организации, включително на ООН, което води до риск от насърчаване на култура на безнаказаност и отслабване както на доверието в системата на ООН, така и на нейната ефективност; призовава ЕС да защити международната правна рамка и да приложи строги мерки, за да гарантира спазването на тези закони; изразява дълбока загриженост относно факта, че работата на многостранните институции в областта на правата на човека и основания на правила многостранен ред са под безпрецедентни заплахи и нападения; изразява дълбоко съжаление относно решението на някои държави да се оттеглят от Съвета на ООН по правата на човека и относно техните изявления, че няма да участват в универсалния периодичен преглед; осъжда постоянните опити за подкопаване и дискредитиране на ООН, нейния генерален секретар, нейните специални докладчици и нейните агенции, в т.ч. тези, които предоставят хуманитарна помощ, както и нападенията срещу

мироопазващите мисии;

23. отново подчертава необходимостта ЕС и неговите държави членки да изразяват единна позиция в рамките на ООН и в други многостранни форуми, за да се справят ефективно с глобалните предизвикателства пред правата на човека и демокрацията и да заемат възможно най-категорична позиция във връзка с международните стандарти в областта на правата на човека; подчертава, че настоящият многостранен ред трябва изцяло да включва в своята архитектура глобални участници, които поставят акцент върху демокрацията и правата на човека, например ЕС; ето защо призовава ЕС и неговите държави членки да работят за гарантиране на постоянно място за ЕС в многостранните форуми, по-специално в Съвета за сигурност на ООН, в допълнение към местата на държавите членки;

24. изразява дълбока загриженост относно засилващите се атаки срещу основания на правила международен ред от авторитарни и нелиберални режими, по-конкретно чрез тяхната непровокирана и необоснована агресия срещу мирни съседни държави, както и чрез действия, насочени към подкопаване на ефективното функциониране на органите на ООН, включително злоупотребата с правото на вето в Съвета за сигурност на ООН;

25. призовава държавите членки и единомислещите партньори да разработят стабилна стратегия, да увеличат усилията си, за да противодействат на тази тревожна ескалация, и да изпращат единно и силно послание за подкрепа на тези организации, когато биват нападани или заплашвани; счита, че е нужна реформа на ООН, неговите учредителни органи и на други многостранни организации, за да се реагира ефективно на тези нарастващи предизвикателства и заплахи;

26. отбелязва, че това отклонение от многостранния подход към световния ред не само представлява заплаха за ефективното разрешаване на настоящите кризи, но и увеличава вероятността от възникването на нови кризи; подчертава, че многостранната система, в основата на която стоят ООН и други многостранни форуми, продължава да бъде най-ефективният начин за напредък в усилията за мир и сигурност, зачитане на правата на човека и за справяне с глобалните предизвикателства по справедлив, устойчив и принципен начин; приветства ролята на ООН по отношение на насърчаването на правата на човека, разрешаването на конфликти и световното управление, по-специално в зоните на конфликт;

27. подчертава, че нарастващото незачитане на международното право и политизирането на дебатите относно международните правосъдни институции, като Международния съд и Международния наказателен съд, представляват екзистенциална заплаха за основания на правила световен ред; изразява дълбока

загриженост от нарастващото незачитане и поляризация във връзка с международното хуманитарно право и международното законодателство в областта на правата на човека; изразява съжаление от безпрецедентните заплахи, пред които е изправен Международният наказателен съд, по-специално поради налагането на санкции срещу негови съдии и служители; припомня, че международното право и компетентните независими правоприлагащи органи са от съществено значение за поддържането на международното правосъдие, гарантирането на отчетност и борбата срещу безнаказаността, които са необходими предпоставки за всеки процес на помирение и траен мир;

28. подчертава, че всички държави – членки на ЕС, като част от Римския статут на Международния наказателен съд са правно задължени да осигурят спазването на заповедите на Международния наказателен съд за арест; като има предвид, че всяко решение за пренебрегване на тези задължения или за оттегляне от Международния наказателен съд нарушава достиженията на правото на ЕС и подкопава основания на правила международен ред;

29. отново заявява солидната подкрепа на ЕС за Европейския съд по правата на човека; настоятелно призовава всички държави, подписали Европейската конвенция за правата на човека, да спазват изцяло решенията на Съда;

30. отбелязва със загриженост, че някои държави са правили многократни опити да включат определени терминологии и концепции в Съвета по правата на човека, които в крайна сметка водят до релативизиране на отчетността; призовава ЕС и неговите държави членки да гарантират, че е налице системно противопоставяне на подобни формулировки;

31. изразява сериозна загриженост относно положението с правата на човека в незаконно окупираните територии, включително на територията на ЕС, в случаи на продължителни конфликти, многобройни замразени конфликти и невидими конфликти и призовава да се предприемат ефективни мерки за предотвратяване на тежки нарушения на правата на човека на място;

Оценка на инструментариума на ЕС за утвърждаване и защита на правата на човека и демокрацията по света

План за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 – 2027 г.

32. признава, че времевата рамка на Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията вече е приведена в

съответствие с бюджетния цикъл на ЕС, което следва да спомогне за осигуряване на финансиране за приоритетите на плана за действие; припомня обаче, че при междинния преглед са липсвали ясни критерии за оценка и следователно не са предоставени ясни насоки за преодоляване на недостатъците; счита, че пълният преглед на Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията не следва да се отлага повече и че работата по определяне на параметрите за подобрен план следва да започне незабавно;

33. настоява, че Парламентът трябва да се включи активно при изготвянето на новия план за действие;

34. изтъква ролята на публичната, парламентарната и културната дипломация на ЕС, както и на международните културни отношения, за насърчаването на зачитането на правата на човека и демокрацията и призовава отдела за стратегическа комуникация и прогнозиране на ЕСВД да активизира усилията си в това отношение, като за целта следва да бъдат осигурени подходящи ресурси;

Финансиране на външната дейност за правата на човека и демокрацията – предложен инструмент „Глобална Европа“ в рамките на МФР за периода 2028 – 2034 г.

35. приветства целите, свързани с правата на човека и демокрацията, във всички стълбове на предложения инструмент „Глобална Европа“ и предложеното увеличение на финансирането от ЕС за външна дейност, особено предвид драматичните съкращения от страна на други основни глобални участници, които имат пряко въздействие върху най-уязвимите групи от населението; подчертава, че ЕС не може да преодолее разминаването сам;

36. изразява обаче дълбоко съжаление от заличаването на тематичната програма относно правата на човека и демокрацията като водещ инструмент на ЕС за насърчаване и защита на правата на човека и демокрацията по света, като подчертава необходимостта от последователно интегриране на основан на правата на човека подход във всички инструменти за външна дейност на ЕС, за да се гарантира съгласуваност; а също така и от липсата на специален бюджет и целево заделяне на средства; подчертава ролята на Парламента в процеса на програмиране на инструментите и призовава Комисията и ЕСВД да споделят своевременно цялата необходима информация, за да се даде възможност на Парламента да изпълнява ролята си подобаващо;

37. подчертава необходимостта от ясни процентни цели, обособени бюджетни редове и прозрачно проследяване, за да се гарантира, че средствата ефективно допринасят за справяне с глобалните

предизвикателства и за подкрепа за уязвимите групи от населението; потвърждава забраната за разпределяне на средства от ЕС за дейности, които противоречат на основните ценности на ЕС, като тероризъм или екстремизъм;

38. изразява съжаление от липсата на прозрачни и изпълними условия за сътрудничество с държави извън ЕС по отношение на правата на човека и демокрацията, което би било ефективен инструмент за конкретизиране на ангажимента на ЕС за насърчаване на правата на човека по света;

Специален представител на ЕС (СПЕС) за правата на човека

39. продължава да разглежда СПЕС за правата на човека като основен участник във външната политика на ЕС в областта на правата на човека, като допринася за неговата видимост и съгласуваност в тясно сътрудничество и координация с всички органи на ЕС;

Специален пратеник на ЕС за утвърждаване и защита на свободата на вероизповеданието и убежденията извън ЕС

40. отбелязва факта, че длъжността специален пратеник на ЕС за насърчаване на свободата на религията и убежденията извън ЕС остана незаета в продължение на повече от година; подчертава необходимостта от осигуряване на тясно сътрудничество със СПЕС за правата на човека и работната група на Съвета „Права на човека“;

Търговски и международни споразумения на ЕС с държави извън ЕС

41. подчертава решаващата роля на международните споразумения, включително споразуменията за асоцииране и търговските споразумения, както и на инструменти като общата схема от преференции (ОСП) и ОСП+ за поставянето на правата на човека и демократичните стандарти в центъра на отношенията на ЕС с държави извън ЕС, за насърчаването и наблюдението на спазването на тези стандарти и за прилагането на обвързаността с условия за правата на човека във външната политика на ЕС; отново призовава за интегриране на оценки на правата на човека и включване на строги клаузи за правата на човека в съответните споразумения между ЕС и държави извън ЕС; подчертава, че е важно да бъде преодолявано неравенството между половете и да се насърчават правата на жените чрез тези споразумения, включително чрез подкрепа за участието на жените в икономиката и защитата им от дискриминация и експлоатация;

42. настоява, че правата на коренното население трябва да се зачитат последователно в споразуменията, проектите за развитие и корпоративните дейности на ЕС, засягащи техните земи или ресурси, както е посочено в Декларацията на ООН за правата на коренното население; подчертава колко важно е зачитането на

правата на коренното население за устойчивото развитие, действията в областта на климата и опазването на биологичното разнообразие;

43. припомня отговорността на предприятията да гарантират, че техните дейности и вериги на доставки не са замесени в нарушения на правата на човека; подчертава необходимостта от премахване на правните и регулаторните пропуски, които биха могли да бъдат използвани от предприятията за сметка на правата на човека и на околната среда; отново изразява солидната си подкрепа за отворената междуправителствена работна група на ООН относно транснационалните корпорации и други стопански предприятия във връзка с правата на човека относно правно обвързващ инструмент за бизнеса и правата на човека;

Диалози на ЕС за правата на човека

44. отбелязва, че през 2024 г. бяха организирани 35 диалога и консултации по правата на човека; счита, че тези диалози продължават да бъдат важен инструмент за постигане на напредък в областта на правата на човека и демокрацията, но изразява съжаление, че те често се разглеждат като самостоятелен инструмент, а не като ключов елемент на траен ангажимент в областта на правата на човека в отношенията с държави и региони извън ЕС; призовава за засилено и значимо участие на гражданското общество в диалозите; подчертава, че действителните организации на гражданското общество не трябва да бъдат възпрепятствани да участват в диалози за правата на човека и че диалозите трябва да включват всички подобни организации без ограничения; счита, че има възможност за по-системно укрепване на ролята на Парламента в процеса на диалог; отново изтъква необходимостта от повдигане на въпроса за отделни случаи, по-специално тези, които Парламентът подчертава в своите резолюции, и от гарантиране на съответни последващи действия; отбелязва факта, че някои от диалозите по правата на човека все така продължават да се провеждат извън институциите на ЕС;

Инструменти и средства на ЕС за налагане на санкции, включително глобалният режим на санкции за нарушения на правата на човека (ГРСЕСНПЧ – закон „Магнитски“)

45. отново изразява подкрепата си за по-широко използване на ГРСЕСНПЧ, заедно с други ad hoc рамки за санкции, като ключов политически инструмент на политиката на ЕС за насърчаване на принципите на правовата държава, демокрацията и правата на човека, който допълва други съдебни инструменти; призовава държавите – членки на ЕС, да разширят обхвата на глобалния режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека (Закон „Магнитски“ на ЕС) и да включат корупционни деяния, както Парламентът поиска вече няколко пъти, и системни

вписвания за извършителите на транснационални репресии, включително тези, насочени срещу общностите на диаспората; припомня обаче ограниченията и забавянето на настоящата система за вземане на решения за задействането на тези инструменти и пропуските в механизмите за правоприлагане, които позволяват заобикаляне; отново призовава за въвеждането на гласуване с квалифицирано мнозинство по решения относно Глобалния режим на санкции; призовава за равнопоставено, принципно и пълно прилагане на санкциите и за справяне със заобикалянето им;

Подкрепа от ЕС за защитниците на правата на човека

46. приветства факта, че през 2024 г. Механизмът за защитниците на правата на човека, финансиран по тематичната програма за правата на човека и демокрацията на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, подкрепи 10 050 защитници на правата на човека, считани за сериозно застрашени, 51% от които — жени, и през същия период предостави подкрепа на над 700 журналисти, изложени на риск, в 60 държави;

47. изразява съжаление, че някои механизми за закрила на защитниците на правата на човека, като например ProtectDefenders, не разполагат с достатъчно ресурси, за да отговорят на нуждите, и призовава ЕС и държавите членки да засилят бюджетната подкрепа, като осигурят гъвкаво, достъпно и дългосрочно финансиране, за да се позволи на защитниците на правата на човека да продължат жизненоважната си работа на фона на нарастващите репресии;

48. подчертава решаващата роля на делегациите на ЕС и представителствата на държавите членки за наблюдението на съдебни процеси, извършването на посещения в местата за задържане и подкрепата за семействата и адвокатите на преследваните защитници на правата на човека;

49. приветства актуализацията от 2024 г. на Наръчника на ЕС за Визовия кодекс, насочена към уточняване за държавите членки на възможностите за гъвкаво разглеждане на случаи, свързани със защитници на правата на човека, с цел ускоряване на заявленията за визи за краткосрочно пребиваване за лицата, изложени на риск;

50. подчертава ценната роля на общността на носителите на награда „Сахаров“, включително чрез стипендиантската програма „Сахаров“, в приноса за по-доброто разбиране на явлението репресия срещу защитници на правата на човека, различните последици от него и възможните начини за справяне с него, в

това число на транснационално равнище; призовава за допълнително укрепване на общността на носителите на награда „Сахаров“ като платформа за пряк опит за наблюдение на нарушенията, която повишава информираността и мобилизира международните мрежи;

Действия на ЕС на многостранно равнище за поддържане на основания на правила световен ред

51. приветства усилията на ЕС за спонсориране или подкрепа на резолюции в Съвета на ООН по правата на човека и Общото събрание на ООН; изразява загриженост, че неотдавнашните решения на държави извън ЕС за намаляване на финансирането за Съвета по правата на човека и системата на ООН като цяло вече имат осезаеми последици за способността им да изпълняват своята мисия;

52. приветства факта, че Съветът на Европа е начело на разглеждането на опасенията и постигането на напредък при определянето на световни норми и стандарти в няколко области, свързани с правата на човека, като насилието, основано на пола, академичната свобода, защитата на адвокатите и журналистите, ИИ и правата на човека;

53. изразява дълбока загриженост, че Международния наказателен съд, неговите длъжностни лица и сътрудничещи партньори са обект на заплахи или нападения; отново потвърждава твърдата си подкрепа за Международния съд и Международния наказателен съд като основни, независими и безпристрастни съдебни органи; приветства продължаващата финансова подкрепа на ЕС за Международния наказателен съд на фона на особено труден момент за международното правосъдие; изразява съжаление от продължаващата неспособност да се задейства Блокиращият регламент на ЕС за защита на Международния наказателен съд от извънтериториалните последици от санкциите;

Подход „Екип Европа“ и подкрепа за демокрацията

54. признава значението на съгласуването на подходите към защитата и насърчаването на правата на човека във всички институции, органи и представителства на държавите членки, занимаващи се с външна дейност, преди всичко в посолствата на държавите членки и делегациите на ЕС в държави извън ЕС, но също така и на използването на пълния потенциал на Парламента; подчертава, че гъвкавите и координирани подходи следва да останат приобщаващи, за да се позволи на институционалната система на ЕС за взаимозависимост и взаимоограничаване да функционира пълноценно; подчертава, че Парламентът играе важна роля за отстояването на ценностите на ЕС и правата на човека, например чрез парламентарна

дипломация, междупарламентарни диалози и резолюции, стимулиране на посредничеството и насърчаване на култура на диалог и компромис, особено сред младите политически лидери, и овластяване на жените парламентаристи, защитниците на правата на човека и представителите на гражданското общество и независимите медии; отново призовава Комисията да продължава да разширява дейностите си в тези области чрез увеличаване на подкрепата за органите на ЕС; отбелязва текущата работа на инициативата за демокрация „Екип Европа“ в няколко държави; счита, че засиленото сътрудничество между Групата на Парламента за подкрепа на демокрацията и координация на избори, съответните генерални дирекции на Комисията и ЕСВД би допринесло значително за дейностите в подкрепа на демокрацията в държави извън ЕС;

Препоръки

55. призовава ЕС да използва инструментите, с които разполага, за да противодейства на нарастващите предизвикателства пред многостранното сътрудничество, така че да се гарантира, че работата на международните институции продължава да се зачита; призовава ЕС и неговите държави членки да засилят подкрепата си за работата на ООН и всички нейни агенции, както политически, така и финансово, в т.ч. във връзка с нейната реформа, за да се гарантира, че тя изпълнява целта си, да се противодейства на влиянието на авторитарните и тоталитарните режими и да се гарантира продължаването на многостранното сътрудничество като основа на глобалното управление; призовава ЕС да увеличи своите собствени усилия за подкрепа и финансиране като противовес на политически мотивирания натиск и като гаранция за независими процедури; отново изтъква необходимостта ЕС и неговите държави членки да заемат единна позиция в многостранните форуми; призовава делегациите на ЕС да играят по-голяма роля в многостранните форуми, за което те следва да разполагат с подходящи ресурси;

56. призовава работата на СПЕС да бъде подкрепена с повече ресурси и по-добра координация с делегациите на ЕС по света, като подчертава, че ограничени прозрачност и видимост – като например липсата на публично докладване относно посещенията в държавите, работната програма и приоритетите или липсата на специален уебсайт – може да възпрепятства обществения контрол и отчетност; изразява съжаление, че въпреки многократните си призиви Парламентът е изключван от процеса на подбор на СПЕС, и призовава за преразглеждането на тази практика;

57. призовава Комисията да гарантира своевременното назначение на специалния пратеник на ЕС за свободата на религията и убежденията; подчертава колко е важно да се гарантират

подходящи непрекъснатост на работата, ресурси и видимост за специалния пратеник, за да може той да насърчава ефективно свободата на религията и убежденията в световен мащаб; подчертава, че редовното докладване пред Европейския парламент допълнително би засилило прозрачността и сътрудничеството в тази област;

58. призовава за премахването на законите за вероотстъпничеството и законите за богохулството; призовава ЕС и неговите държави членки да увеличат усилията си за защита на свободата на мисълта, съвестта, религията или убежденията, да повдигат тези въпроси на форумите на ООН и да консолидират докладите на делегациите на ЕС по темата; призовава заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, ЕСВД и Комисията системно да повдигат въпроса за преследването на религиозни малцинства в политическия диалог и диалога за правата на човека и да гарантират пълно зачитане на свободата на мисълта, съвестта, религията или убежденията; призовава Съвета да използва глобалния режим на санкции за нарушения на правата на човека срещу лица и образувания, отговорни за тежки нарушения на свободата на религията или убежденията; изисква ЕСВД да определи приоритетните държави за действията на ЕС в областта на свободата на религията и убежденията и да докладва ежегодно на Парламента относно напредъка;

59. настоятелно призовава всички държави – членки на ЕС, в качеството им на държави страни по Устава на ООН, Римския статут и Европейската конвенция за правата на човека, да спазват изцяло решенията на компетентните международни съдилища, в т.ч. Европейския съд по правата на човека; приканва ЕС настоятелно да призове държавите извън ЕС, в т.ч. основните си партньори, държави кандидатки и потенциални държави кандидатки, да станат страни по Римския статут; призовава ЕС и неговите държави членки да продължат и да увеличат подкрепата си за Международния наказателен съд с необходимите средства, включително с ресурси и политическа подкрепа; настоятелно призовава държавите членки да спазват и да подкрепят действията и решенията на всички органи на Международния наказателен съд, включително чрез изпълнение на заповедите на Международния наказателен съд за арест; изисква защита за Международния наказателен съд, за неговите длъжностни лица и за сътрудничещите му партньори срещу заплахи и нападения, като в този смисъл отново призовава Комисията спешно да задейства Блокиращия регламент, за да защити Международния наказателен съд от последиците от санкциите и да му позволи да функционира при пълна независимост; призовава държавите членки да прилагат универсална юрисдикция в борбата срещу безнаказаността;

60. призовава Комисията и ЕСВД да приемат нов план за действие

относно равенството между половете след 2027 г., в рамките на който да се удовлетвори необходимостта от допълнителна подкрепа за равенство между половете и правата на жените и който конкретно да се бори с насилието, основано на пола, и да удовлетвори нуждата от чувствителен към аспектите на пола подход към хуманитарната помощ;

61. призовава ЕС и неговите държави членки да предложат включването на „половия апартейд“ като престъпление срещу човечеството, за да се търси отговорност от лицата, отговорни за това престъпление; призовава за солидна подкрепа на определението за полов апартейд, предложено от работната група на ООН относно дискриминацията срещу жените и момичетата;

62. призовава за защита на цивилното население при всяко положение по време на въоръжени конфликти, за създаване на хуманитарни коридори при необходимост, за да могат цивилните лица да се спасят, и решително осъжда всякакви нападения срещу тях; призовава за по-ефективна защита на журналистите и защитниците на правата на човека по време на въоръжени конфликти, тъй като те са особено застрашени заради работата си по документиране на нарушения на правата на човека; подчертава, че майките и децата са изложени на повишен риск от глад и недохранване;

63. призовава участието на жените и мъжете с увреждания да бъде взето предвид при проектирането на безопасна и достъпна инфраструктура по време на процесите на възстановяване след въоръжени конфликти или природни бедствия;

64. призовава Комисията и ЕСВД да установят ясни показатели и срокове в плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода след 2027 г., за да се измери успехът, да се засили съгласуваността между вътрешните и външните действия на ЕС и да се определят по-добри връзки между приоритетите, както е посочено в плана за действие, и по-тесни критерии;

65. призовава Комисията и ЕСВД да включат в по-голяма степен гражданското общество и да вземат предвид в по-голяма степен резултатите от консултации при разработването и прилагането на външната си политика в областта на правата на човека, включително консултации с местни участници, които са възможно най-близки до равнището на изпълнение;

66. призовава за ясно заделен бюджет за правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава в бъдещата МФР, с ясни цели за равенство между половете, съдържащи подходяща финансова подкрепа за развитието на демократичните структури и растежа на свободните медии,

включително в съседните държави; подчертава, че бюджетът на ЕС трябва да бъде защитен също и във външното си измерение, тъй като предоставя ключов лост за спазване в по-голяма степен на правата на човека и демократичните стандарти от страна на държавите партньори; поради това призовава за въвеждането на приложими клаузи за правата на човека и стабилна демокрация в новия инструмент „Глобална Европа“ за финансиране на партньорски държави извън ЕС; призовава за оперативна рамка за обвързаност с условия, която да се прилага, наред с другото, за макрофинансовата помощ, търговските преференции и облекчаването на визовия режим, с ясни критерии и приложими правни механизми за гарантиране на спазването, включително клаузи за спиране в случаи на продължаващи нарушения;

67. настоява държавите извън ЕС, които получават подкрепа от ЕС в областите права на човека, върховенство на закона или развитие на гражданското общество, да създадат независими национални институции за правата на човека, като например службите на омбудсмани, в съответствие с Парижките принципи; набляга на обстоятелството, че наличието на такива институции следва да бъде предпоставка за допустимост за финансиране;

68. призовава институционалните партньори на ЕС да проучат нови начини за подобряване на вземането на решения, включително гласуването с квалифицирано мнозинство, а при използването на по-гъвкави подходи, като подхода „Екип Европа“, да гарантират, че правата на човека са обезпечени в достатъчна степен;

69. призовава диалозите за правата на човека да бъдат засилени чрез ясни критерии и резултати, така че напредъкът да може да бъде ясно очертан и оценяван по време на всеки съответен кръг от диалози; призовава за системно и значимо участие на лица от гражданското общество в диалозите по правата на човека и за предприемане на последващи действия;

70. призовава за по-голяма видимост на тези диалози и резултатите от тях, включително чрез публикуването на съвместни изявления за медиите, както и за това тези диалози да бъдат ориентирани към резултатите или да се основават на ясни критерии, позволяващи ефективен мониторинг, включително предварителни и последващи консултации с истински организации на гражданското общество;

71. призовава за засилване на сътрудничеството с Парламента в процеса на обсъждане, водещ до диалозите; подчертава освен това необходимостта ЕС да продължи да оказва натиск за провеждането на диалозите в институциите на ЕС; счита, че гражданското общество и националните институции за правата на човека следва да играят ясна роля в наблюдението на напредъка по изпълнението на тези цели;

72. призовава ЕС да се стреми към създаването на европейски и международни инструменти за гарантиране на достъп до правосъдие и ефективни правни средства за защита за хората, засегнати от корпоративни нарушения на правата на човека; призовава за ефективно и цялостно прилагане на настоящите правила на ЕС относно отговорното корпоративно поведение по отношение на правата на човека и трудовите и екологичните права, като например законодателството на ЕС относно надлежната проверка; подчертава необходимостта от установяване на политики и механизми на ЕС, способни ефективно да съвместяват изискванията на устойчивия преход със зачитането на поминъка на местните общности; призовава ЕС да насърчава и защитава местните общности и правата на коренното население в своята външна политика;

73. призовава ЕС да поеме твърд ангажимент за изпълнение на Парижкото споразумение и за подобряване на международното сътрудничество в областта на климата; подчертава значението на справянето с последиците от изменението на климата върху мира и сигурността на най-високо равнище;

74. призовава ЕС да направи оценка на ефективността на инструментариума за справяне с кампаниите за дезинформация срещу Съюза, особено в държавите, които получават от ЕС значителна хуманитарна помощ и помощ за развитие, както и в държавите кандидатки за членство в ЕС; настоятелно призовава ЕС да подкрепи надеждните медии и информационни канали, които насърчават отчетността на органите и подкрепят демократичния преход, като същевременно подчертава необходимостта от опазване на принципите на плурализъм, прозрачност и независимост;

75. посреща със задоволство директивата, предназначена да защити журналистите и защитниците на правата на човека от неправомерни съдебни действия и стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие; насърчава законодателите в държави извън ЕС да разработят аналогично законодателство като част от по-широките усилия за насърчаване и защита на свободата и плурализма на медиите; изисква при мониторинга от страна на ЕС на спазването на международните споразумения да се вземат предвид атаките срещу свободата на медиите, както и продължаващото и системно подкопаване на правото на информация;

76. подчертава, че е важно да се води борба с основаната на пола дезинформация и онлайн тормоза, насочени към жени, активни в политиката, журналистиката и гражданското общество, които имат за цел да заглушат несъгласието, да подкопаят демократичното участие и да разпространяват послания против ЕС; подчертава, че инструментът следва да включва обвързващи задължения за предотвратяване, смекчаване и коригиране на

специфичните за пола въздействия върху правата на човека; призовава за пропорционални и ефективни мерки за противодействие и подобрени инструменти за мониторинг с цел предотвратяване, разкриване и реагиране на такива явления, като същевременно се защитават основните права и свободата на изразяване; призовава за специални мерки за подкрепа и защита, за да се гарантира безопасността на жените журналисти, активисти и политици онлайн и офлайн;

77. призовава за насърчаване на академичната свобода като ключов елемент на отворените и демократични общества;

78. призовава Комисията и държавите членки да признаят транснационалните репресии като конкретна заплаха за правата на човека, да създадат системи за проследяване, документиране и справяне с нея, да предоставят обучение и ресурси за правоприлагането и да гарантират търсенето на отговорност от извършителите, включително от длъжностни лица и агенти на държави извън ЕС, и от местните фактори; подчертава, че реакциите на ЕС следва да включват тези тенденции в насоките за правата на човека и в международното сътрудничество;

79. призовава ЕС и неговите държави членки да продължават и да засилват подкрепата си за защитниците на правата на човека и да приемат подходящите регулаторни гаранции в ЕС за борба с транснационалните репресии;

80. припомня, че по отношение на ИИ и цифровата дипломация е от решаващо значение ръководството на ЕС да насърчава модели, които осигуряват високи стандарти по отношение както на правата на човека, така и на тяхната значимост и устойчивост; във връзка с това призовава ЕС да засили дипломацията си в областта на цифровите технологии и ИИ, да приложи Законодателния акт за цифровите услуги[9] и да гарантира, че технологичните дружества и платформите на социалните медии спазват задълженията си в областта на правата на човека и се справят с транснационалните репресии, включително срещу защитниците на правата на човека; призовава ЕС и неговите държави членки да гарантират, че субектите, които допускат цифрови транснационални репресии, особено в технологичния сектор, са подведени под отговорност;

81. отново подчертава значението на мисиите на ЕС за наблюдение на избори за независимата и безпристрастна оценка на наблюдаваните от тях изборни процеси, предвид нарастващата намеса на някои държави в изборите на други държави чрез

---

[9] Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

хибридни тактики, включително употребата на изкуствен интелект; призовава ЕСВД и Комисията да анализират инициативите си за справяне с предизвикателствата, породени от изкуствения интелект, в рамките на изборните процеси и да докладват на Парламента за тях; призовава за защита на международните наблюдатели на избори; призовава за последващи действия във връзка с приемането и изпълнението на препоръките на тези мисии за наблюдение на избори в държави извън ЕС, както и за включването им като съществен елемент в рамките на отношенията между ЕС и въпросната държава извън ЕС; подчертава приноса на Парламента за тези мисии като съществено измерение на неговата външна дейност, както и за развиване и подобряване на тяхната методика; отбелязва, че все по-често държавите отказват да канят ЕС да наблюдава техните избори, и призовава ЕСВД да разгледа ситуацията; приветства работата на Европейския фонд за демокрация и отново заявява необходимостта от продължаване на укрепването на неговите работа и ресурси; призовава за допълнителна финансова подкрепа от ЕС за организирането на мисии за наблюдение на избори;

82. призовава за увеличаване на усилията за гарантиране на координацията между публичното участие на малцинствата, както и за повишаване на представителството на жените и младите хора в изборните процеси;

83. отново осъжда всички форми на расизъм, нетърпимост, антисемитизъм, ислямофобия, преследване на християни, ксенофобия и дискриминация въз основа на раса, етническа принадлежност, националност, социална класа, увреждане, каста, религия, убеждения, възраст, сексуална ориентация или полова идентичност; призовава да се въведат нови механизми или да се укрепят вече съществуващите механизми за докладване на дискриминационно поведение и да се осигури достъпът до ефективни правни средства за защита, за да се сложи край на безнаказаността на лицата с такова поведение;

84. изразява съжаление, че въпреки че християнството остава най-преследваната религия в света днес — факт, който засяга над 380 милиона души, няма европейски координатор, който да отговаря за борбата с християнофобията, въпреки че е назначен координатор за борба с ислямофобията;

85. отново повтаря призива си Съветът във възможно най-кратък срок да приеме амбициозен мандат за участие на ЕС в текущите преговори по правно обвързващия инструмент на ООН за отчетност на дружествата за нарушаването от тяхна страна на правата на човека; призовава ЕС да гарантира привеждането на законодателството на ЕС и националното законодателство в съответствие с международните стандарти за правата на човека и да засили сътрудничеството с други региони и световни

организации;

86. призовава за системно интегриране на предварителни и последващи оценки на правата на човека и за включване на строги и приложими клаузи за правата на човека в споразуменията между ЕС и държави извън ЕС, подкрепени от ясен набор от критерии и процедури, които да бъдат следвани в случай на нарушения; приканва Комисията и ЕСВД да гарантират активното наблюдение и ефективното прилагане на клаузите за правата на човека в действащите международни споразумения, включително чрез спиране на действието на последните, както и да подобрят комуникацията с Парламента относно съображенията и решенията във връзка с това прилагане; отново заявява, че в случай на продължаващи нарушения на клаузите за правата на човека от страна на неговите държави партньори, в т.ч. онези от тях, които са част от схемата ОСП+, ЕС следва да реагира бързо и решително, включително като спре действието на въпросните споразумения, ако други варианти се окажат неефективни;

87. призовава за създаването на портал за разглеждане на жалби в рамките на търговските и финансовите инструменти на ЕС, евентуално посредством адаптиране на системата на Комисията за обслужване на едно гише, така че да могат да се подават жалби за неспазване на клаузи за правата на човека; подчертава, че този портал следва да бъде достъпен, удобен за гражданите и прозрачен и да бъде отворен за граждани на държави извън ЕС;

88. насърчава внимателното наблюдение и оценка на капацитета на делегациите на ЕС, за да се гарантира, че всички те разполагат с определено звено за контакт за случаи на нарушения на правата на човека, което разполага с достатъчно ресурси, за да се позволи ефективна и навременна реакция; препоръчва също така служителите на делегациите на ЕС да бъдат редовно обучавани относно настоящите насоки на ЕС, свързани с конкретни въпроси в областта на правата на човека; изисква посолствата на държавите членки да се ангажират със защитата и насърчаването на правата на човека в държавите извън ЕС по по-категоричен начин, като активно подкрепят ролята на делегациите на ЕС;

89. подчертава, че в много региони по света микропредприятията и малките и средните предприятия (ММСП) често са движещата сила на местните икономики и че нараства броят на управляваните от жени ММСП; изтъква, че ММСП представляват 90% от предприятията и осигуряват между 60% и 70% от работните места и 50% от брутния вътрешен продукт в световен мащаб; подчертава значението на ММСП в техния принос към Програмата до 2030 г. и постигането на целите за устойчиво развитие, а именно тези за изкореняване на бедността и достойни условия на труд за всички;

90. отново призовава да се даде приоритет на борбата с корупцията, тъй като последната е фактор, улесняващ атаките срещу правата на човека и демокрацията; настоятелно призовава Съвета да приеме най-накрая режим на санкции за борба с корупцията, което е дългогодишен приоритет на Парламента;

91. призовава ЕС да засили дипломатическите контакти с държавите, които продължават да прилагат смъртното наказание, което е несъвместимо с правото на живот и със забраната на изтезанията, като насърчава диалога и сътрудничеството по въпросите на правата на човека и предоставя подкрепа за разработването на съдебни реформи, които биха могли да доведат до премахването му;

92. призовава ЕС да актуализира обхвата на регламента за борба с изтезанията[10], за да отрази промените на международния пазар на оборудването за сигурност, промените в използването и злоупотребата с оборудване за правоприлагане, както и нововъзникващите предизвикателства, по-специално изтезания извън местата за лишаване от свобода и малтретиране по време на репресии срещу мирни протести; призовава ЕС да насърчава спазването на Женевската конвенция за военнопленниците;

93. призовава за засилване на инициативите на ЕС за борба с трафика на хора, с акцент върху ранното идентифициране, върху ориентираната към жертвите (включително децата) защита и върху финансови смущения на мрежите;

94. подчертава, че за да се използва пълният потенциал на насоките на ЕС относно защитниците на правата на човека, е необходимо цялостно прилагане, както и цялостно преразглеждане, за да се отговори на все по-разнообразните форми на преследване и тормоз на защитниците на правата на човека, в т.ч. цифровите заплахи и транснационалните репресии;

95. призовава за по-широко използване на ГРСЕСНПЧ – закона „Магнитски“ на ЕС за санкциониране на лица, които преследват или упражняват тормоз над защитници на правата на човека, включително защитници на околната среда и поземлените права;

°

° °

96. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция

---

10 Регламент (ЕС) 2019/125 на Европейския парламент и на Съвета от 16 януари 2019 г. относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изпълнение на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание (ОВ L 30, 31.1.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/125/oj).

на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на специалния представител на Европейския съюз за правата на човека, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Съвета за сигурност на ООН, на генералния секретар на ООН, на председателя на 80-ата сесия на Общото събрание на ООН, на председателя на Съвета на ООН по правата на човека, на върховния комисар на ООН по правата на човека и на ръководителите на делегациите на Европейския съюз.